

Informacja dotycząca wypełniania oświadczeń majątkowych

Nowe przepisy (od początku kadencji 2010-2014) znoszą obowiązek składania przez przedstawicieli samorządów oświadczeń i informacji o działalności gospodarczej prowadzonej przez małżonka (wstępnych, zstępnych oraz rodzeństwo), o zatrudnieniu i umowach cywilnoprawnych zawartych przez małżonka (wstępnych, zstępnych i rodzeństwo)

I. Kto jest zobowiązany do złożenia oświadczenia majątkowego i komu je składa

- radny – przewodniczącemu rady gminy
- wójt, przewodniczący rady – wojewodzie
- z-ca wójta, sekretarz, skarbnik , kierownik jednostki organizacyjnej oraz osoba wydająca decyzje w imieniu wójta – wójtowi

II. Terminy składania oświadczeń majątkowych

Pierwsze oświadczenie składane jest w terminie 30 dni od dnia:

- złożenia ślubowania (radny, wójt)
- powołania na stanowisko,
- zatrudnienia

według stanu na dzień objęcia stanowiska

Kolejne oświadczenie składane jest:

- do 30 kwietnia następnego roku, *wg stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego*

Ostatnie oświadczenie składane jest:

- na dwa miesiące przed upływem kadencji (radny, wójt)
- w dniu odwołania ze stanowiska,
- w dniu rozwiązania umowy o pracę

według stanu na dzień zdarzenia uzasadniającego złożenie oświadczenia

Do pierwszego oświadczenia należy dołączyć:

- wójt – informację o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli taką prowadził przed dniem wyborów
- radny - informację o sposobie i terminie zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej z wykorzystaniem mienia jednostki samorządu terytorialnego, w której uzyskał mandat, jeżeli taką działalność prowadził przed dniem wyboru: radni powinni zaprzestać prowadzenia w/w działalności gospodarczej w ciągu 3 miesięcy od dnia złożenia ślubowania.

W przypadku **zmiany w trakcie kadencji na stanowisku przewodniczącego rady**, nowo wybrany przewodniczący swoje kolejne oświadczenia składa wojewodzie (wraz z kopią uchwały o wyborze na stanowisko przewodniczącego oraz **wcześniej złożonymi oświadczeniami majątkowymi**). Sam wybór na przewodniczącego rady nie powoduje obowiązku złożenia oświadczenia majątkowego w związku z tym faktem. Obowiązujące pozostają terminy złożenia oświadczenia przewidziane dla radnych, zmienia się jedynie osoba, której składa oświadczenie majątkowe- jest to nie przewodniczący rady, lecz **wojewoda**.

Oświadczenie majątkowe Wojewodzie Mazowieckiemu można złożyć osobiście w Mazowieckim Urzędzie wojewódzkim w Warszawie (pok. Nr 620) lub przesać pocztą na adres: **Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie, Biuro Ochrony, pl.Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa**

III. Niezłożeni oświadczenia majątkowego

Jeżeli określone ustawowo terminy na złożenie oświadczenia nie zostaną dotrzymane, osoba której należy złożyć oświadczenie, w terminie 14 dni od dnia stwierdzenia niedotrzymania terminu wzywa osobę zobowiązaną do złożenia oświadczenia majątkowego do **niezwłocznego** złożenia oświadczenia, wyznaczając dodatkowy 14-dniowy termin, który liczy się od dnia skutecznego dostarczenia wezwania.

Niezłożeni oświadczenia majątkowego, mimo upływu dodatkowego terminu, skutkuje:

- wójt, radny – **wygaśnięcie mandatu**
- pozostałe osoby zobowiązane do złożenia oświadczenia – **utrata wynagrodzenia** za okres od dnia, w którym powinno być złożone oświadczenie do dnia jego złożenia(w przypadku, gdy

oświadczenie zostanie złożone z przekroczeniem terminu): **odwołanie lub rozwiązanie umowy o pracę** najpóźniej po upływie 30 dni od dnia, w którym upłynął termin do złożenia oświadczenia.

VI. Podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy

Podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu majątkowym powoduje odpowiedzialność karna na podstawie art. 233§ 1 kodeksu karnego „Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”

V. Ogólne zasady wypełniania oświadczenia majątkowego

- staranność rzetelność, zupełność
- wykazanie majątku w kraju i za granicą,
- **określenie na wstępie informacji o panującym między małżonkami ustroju majątkowym lub każdorazowe określanie przynależności poszczególnych składników majątku do majątku odrębnego osoby składającej oświadczenie, bądź do majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową.**
- nie wpisujemy elementów majątku należącego do dzieci (darowizny, spadki), nawet jeżeli są one niepełnoletnie,
- nie podajemy majątku odrębnego współmałżonka oraz uzyskanych przez niego dochodów,
- oświadczenie składa się według stanu na dzień określony wymogami (a nie na dzień składania oświadczenia)
- w przypadku oświadczenia składanego według stanu na koniec roku dołączamy kopią całego, kompletnego, podpisanego zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym (PIT) . Nie dołączamy dokumentów źródłowych.
- nie pozostawiamy pustych rubryk, nie wpisujemy „nie” lub znaku „z”, nie skreślamy rubryk. Jeśli jakaś rubryka nie znajduje w danym przypadku zastosowania, należy wpisać „**nie dotyczy**”
- w rubrykach wpisujemy wszystkie wymagane elementy zawarte w opisie rubryki np. gdy wymagane jest podanie przychodu i dochodu – należy podać obie te wartości,
- oświadczenie składa się w **dwóch jednobrzmiących egzemplarzach**,
- w przypadku złożenia oświadczenia wypełnionego przy **użyciu komputera lub przez inną osobę**, składający oświadczenie musi podpisać się na każdej stronie dokumentu.
- w przypadku składania oświadczenia w postaci kserokopii, każda strona kserokopii musi być opatrzona oryginalnym podpisem składającego oświadczenie.

VI. Przynależność składników majątkowych do mas majątkowych

Wspólność majątkowa powstaje między małżonkami z chwilą zawarcia małżeństwa z mocy ustawy, chyba że przyszli małżonkowie postanowią inaczej. Wspólność majątkowa obejmuje przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich, tworząc w ten sposób majątek wspólny.

Do majątku wspólnego należą w szczególności: pobrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków, dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków, środki zgromadzone na rachunku otwartego lub pracowniczego funduszu emerytalnego każdego z małżonków przedmioty majątkowe nie objęte wspólnością ustawową należą do majątku odrębnego każdego małżonków.

Do majątku odrębnego każdego z małżonków należą:

- przedmioty majątkowe nabyte przed powstanie wspólności ustawowej,
- przedmioty majątkowe nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę,
- przedmioty majątkowe służące wyłącznie do zaspokojenia osobistych potrzeb jednego z małżonków,
- prawa autorskie i prawa pokrewne, prawa własności przemysłowej oraz inne prawa twórcy itp.

VII. O czym należy pamiętać przy wypełnianiu oświadczenia

Zasoby pieniężne

Do zasobów pieniężnych należy zaliczyć gotówkę jak również środki pieniężne zgromadzone w formie bezgotówkowej, czyli m. in. pieniądze zgromadzone na rachunkach bankowych, lokatach bankowych, pieniądze powierzone funduszom inwestycyjnym. W oświadczeniu należy uwzględnić środki zgromadzone zarówno w walucie polskiej jak i obcej, posiadane w kraju i za granicą.

W punkcie tym należy uwzględnić także posiadane papiery wartościowe, czyli m.in. akcje, obligacje, bony skarbowe, weksle)

Nieruchomości

W punkcie tym należy wymienić nieruchomości będące w posiadaniu osoby składającej oświadczenie. Za posiadacza rozumie się właściciela nieruchomości, użytkownika wieczystego jak również faktycznego posiadacza nieruchomości o nieustalonej własności. Posiadaczem jest także najemca, dzierżawca, użytkownik lub osoba mająca inny tytuł do nieruchomości (np. spółdzielcze prawo do lokalu). Ujawnienie prawa własności nieruchomości obejmuje także współwłasność (łącną i w częściach ułamkowych). W oświadczeniu należy zaznaczyć czy dana nieruchomość wchodzi w skład majątku wspólnego małżonków czy stanowi majątek osobisty osoby składającej oświadczenie majątkowe. Przy szacowaniu wartości nieruchomości należy wziąć pod uwagę zarówno dom jak i działkę, na której stoi.

Należy pamiętać, że w przypadku posiadania gospodarstwa rolnego należy określić jego rodzaj. Jeżeli nie osiągamy żadnych przychodów/dochodów z tego tytułu należy wstawić "0" a nie pozostawiać pustą rubrykę, gdyż organ podatkowy nie wie, czy wartości te w rzeczywistości wynoszą "0", czy osoba wypełniająca oświadczenie zapomniała wpisać dane czy też z innych powodów nie wpisała tych danych.

W podpunkcie inne nieruchomości należy wykazać wszystkie pozostałe nieruchomości będące w posiadaniu składającego oświadczenie majątkowe, czyli m. in. wszelkiego rodzaju działki, budynki gospodarcze, rekreacyjne, nieruchomości, na których znajdują się jeziora, stawy, grunty leśne, nieużytki. Podając wartość nieruchomości należy oprzeć się na własnym jej oszacowaniu uwzględniając jednak ceny rynkowe. Jeżeli dokładna wartość nieruchomości nie jest znana należy posłużyć się tą właśnie wielkością.

Ważnym jest też, żeby w przypadku wykazania w ppkcie 4 kilku nieruchomości, wykazać powierzchnię, wartość i tytuł prawny (np. własność, własność małżeńska, współwłasność, własność małżonka, własność spółdzielcza, komunalne prawo do lokalu, lokatorskie prawo do lokalu, dzierżawa, najem, umowa użyczenia) odrębnie do każdej nieruchomości a nie np. łączną powierzchnię i wartość kilku odrębnych działek. W przypadku wpisania określonej nieruchomości nie należy pozostawiać żadnej rubryki pustej. (np. dotyczącej tytułu prawnego czy wartości). Należy też pamiętać, że dokładne adresy poszczególnych nieruchomości wykazanych w punkcie II należy wykazać w części B oświadczenia, żeby jasno wynikało, która nieruchomość gdzie jest położona.

Nabycie mienia w drodze przetargu

W punkcie tym należy ujawnić informacje o nabyciu od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, jednostki samorządu terytorialnego, ich związków lub od komunalnej osoby prawnej mienia, które podlegało zbyciu w drodze przetargu. W oświadczeniu należy podać opis mienia, datę nabycia (dzień, miesiąc, rok) oraz podmiot, od którego mienie nabyto. Najczęstszym uchybieniem jest w tym przypadku jest brak dokładnej daty nabycia mienia.

Należy także pamiętać, iż w punkcie tym wykazuje się mienie nabyte w danym roku, natomiast w latach następnych mienie te wykazuje się w punkcie II oświadczenia jako nieruchomości.

Prowadzenie Działalności gospodarczej

Punkt ten nakazuje ujawnić w oświadczeniu majątkowym:

fakt prowadzenia działalności gospodarczej, jej przedmiot oraz formę prawną, ewentualnych współników oraz przychód i dochód (przychód po pomniejszeniu o koszty jego uzyskania) osiągnięte z tego tytułu w roku ubiegłym ,wynikające z zeznania/zeznań rocznych

fakt zarządzania taką działalnością (również jako przedstawiciel lub pełnomocnik), jej przedmiot oraz formę prawną, ewentualnych współników oraz przychód i dochód osiągnięty z tego tytułu w roku ubiegłym.

Dane powyższe powinny być zgodne z danymi wykazanymi w zeznaniach rocznych składanych do urzędu skarbowego a ich kopie należy dołączać do oświadczeń majątkowych. Należy pamiętać także, że w przypadku składania do urzędu skarbowego kilku zeznań podatkowych, do oświadczenia należy dołączać kserokopie wszystkich zeznań rocznych (tzn. PIT-37, PIT-36, PIT-36L, PIT-38, PIT-28).

Inne dochody

W punkcie tym ujawnieniu podlegają dochody niewymienione w poprzednich punktach, których źródłem są:

- stosunek służbowy, stosunek pracy, w tym spółdzielczy stosunek pracy, członkostwo w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub innej spółdzielni zajmującej się produkcją rolną, praca nakładcza, emerytura lub renta,
- działalność wykonywana osobiście,
- działy specjalne produkcji rolnej,
- najem lub dzierżawa (chyba, że są prowadzone w ramach działalności gospodarczej, wtedy należy uwzględnić dochody z tego tytułu w punkcie VI),
- prawa majątkowe (w tym prawa autorskie),
- kapitały pieniężne,
- darowizny,
- inne źródła

Należy pamiętać, że w punkcie tym wykazujemy dochody **własne** (nie małżonka ani łącznie z małżonkiem) **z poszczególnych źródeł**. Nie wykazujemy przychodów, tylko **dochody** z poszczególnych źródeł wynikające z zeznania podatkowego. Zdarzają się sytuacje, że dochód z poszczególnego źródła wykazany w oświadczeniu majątkowym jest niezgodny z dochodem wynikającym z rozliczenia rocznego. Taka sytuacja nie powinna mieć miejsca. Nie należy także wykazywać dochodów miesięcznych tylko za **cały rok podatkowy**. Jeśli z zeznania podatkowego wynika, że osoba osiągnęła dochody z **kilku rodzajów źródeł**, np. ze stosunku pracy, umowy o zlecenie i dzieło, z innych źródeł, **należy wtedy wykazać w oświadczeniu dochody z każdego źródła odrębnie a nie łącznie**. W sytuacji, gdy podatnik osiąga dochody ze stosunku pracy i z tego samego zakładu pracy otrzymał np. świadczenie urlopowe (wykazane w innych źródłach) lub wykonywał czynności w ramach umowy o zlecenie i dzieło (także wykazane w odpowiedniej rubryce w informacji PIT-11/8B uzyskanej od płatnika), dochody takie należy odpowiednio wykazać w poszczególnych źródłach dochodu zarówno w zeznaniu podatkowym jak i w oświadczeniu majątkowym, ponieważ pomimo że wypłacane są przez jeden zakład pracy są jednak dochodami z różnych tytułów. Zdarzają się także błędy tego typu, że podatnik wykazuje z jednego źródła przychód, z innego zaś dochód. Powinno wykazywać się zawsze tylko **dochody, które stanowią przychód minus koszty uzyskania**. Nie może być też takich sytuacji, że osoba dołącza do oświadczenia kopię zeznania a w oświadczeniu nie wykazuje żadnych dochodów.

Kolejną ważną kwestią jest nieuwzględnianie przez niektóre osoby dochodów z tytułu otrzymywanych diet. **Dieta jest przychodem**. Nie jest to wprawdzie przychód podlegający opodatkowaniu, ale należy **wykazać go w oświadczeniu**.

To samo dotyczy przychodów osiągniętych w danym roku z tytułu **odpłatnego zbycia nieruchomości lub mienia ruchomego**. W przypadku więc odpłatnego zbycia nieruchomości powstaje u danej osoby przychód, tak samo jak w przypadku sprzedaży np. samochodu. Urząd skarbowy dysponuje danymi na temat przychodów uzyskanych w ww. formach przez podatników (w tym obowiązanych do składania oświadczeń majątkowych). W pierwszym przypadku jest to dodatkowo o tyle ważne, że urząd skarbowy widzi, czy u danej osoby powstaje obowiązek zapłaty zryczałtowanego podatku dochodowego z odpłatnego zbycia nieruchomości. Wprawdzie przepisy ustawy o samorządzie gminnym nie nakładają na osoby składające oświadczenia majątkowe obowiązku wykazania w punkcie VIII oświadczenia tychże przychodów, ale przy ich analizie informacje takie dodatkowo tworzą bardziej przejrzysty obraz do dokonania porównania bieżących oświadczeń majątkowych z oświadczeniami za lata poprzednie i za lata następne i po części tłumaczą dlaczego np. dana nieruchomość czy samochód nie zostały już wykazane w następnym oświadczeniu majątkowym.

Jak wspomniano już w opisie do punktu V, do oświadczenia majątkowego należy załączyć kserokopie zeznania (zeznań) składanych do urzędu skarbowego za rok, którego dotyczy oświadczenie. Dane wykazane w zeznaniu powinny pokrywać się z danymi z zeznania wykazanymi w oświadczeniu (w oświadczeniu oczywiście mogą znajdować się dane o dochodach, których nie uwzględnia się w zeznaniu). Osoby rozliczane przez ZUS lub KRUS na druku PIT40A, które nie uzyskują innych dochodów opodatkowanych podatkiem dochodowym i które nie składają do urzędu skarbowego zeznania rocznego, mają obowiązek dołączyć do oświadczenia majątkowego kopię PIT40A. Dodatkowo należy tu podkreślić, że do oświadczenia nie dołącza się informacji PIT-11/8B o uzyskanych dochodach od płatnika, ale **zeznanie (zeznania) roczne**.

Składniki mienia ruchomego

Do składników mienia ruchomego osoby składającej oświadczenie majątkowe zaliczymy wszelkie przysługujące jej prawa majątkowe, ale tylko te, które odnoszą się do mienia ruchomego. Będą to m. in. meble, dzieła sztuki, biżuteria, domki kempingowe, samochody, motocykle, samochody ciężarowe, maszyny rolnicze, jachty, łodzie itp. Do składników mienia ruchomego należą ponadto zwierzęta- jeśli nie wchodzi w skład gospodarstwa rolnego. Należy pamiętać, że w przypadku pojazdów mechanicznych należy podać markę, model i rok produkcji.

W oświadczeniu należy ujawnić jedynie składniki mienia ruchomego o wartości powyżej 10.000 zł. Wartość poszczególnych przedmiotów należy określić według kryteriów rynkowych. Ponieważ takie oszacowanie jest dokonywane przez osobę składającą oświadczenie i jedynie na potrzeby tego oświadczenia, wskazane jest określenie wartości rzeczy w rozsądnym przybliżeniu (chyba że dokładna wartość rzeczy jest znana). Często osoby składające oświadczenie zapominają wykazać posiadanie określonych składników majątku ruchomego. Jeśli podatnik w jednym roku oświadcza posiadanie samochodu, to w kolejnym oświadczeniu powinien również go wykazać bądź wskazać przyczynę dla której zaniechał jego wykazania (patrz opis do pkt VIII).

Zobowiązania pieniężne

W punkcie tym ustawodawca nakazuje ujawnienie zobowiązań pieniężnych o wartości powyżej 10.000 zł. Ujawnieniu podlegają kredyty i pożyczki zaciągnięte w bankach i innych instytucjach oszczędnościowo - kredytowych, jak i od osób prywatnych oraz pozostałe (np. pożyczki z zakładu pracy). Zgodnie z opisem do tego punktu, należy oprócz wysokości zaciągniętego zobowiązania, wykazać także warunki na jakich zostało ono udzielone (wobec kogo, w związku z jakim zdarzeniem). Nie wystarczy więc wymienić samego faktu zaciągnięcia kredytu w wysokości np. 15.000 zł. Należy określić jaki bank (instytucja) udzielił tego kredytu, kiedy, w związku z jakim zdarzeniem, czyli np. na budowę domu, na zakup samochodu itp. Wysokość zobowiązania należy określić kwotowo, z przybliżoną wartością odsetek i świadczeń pobocznych. Zdarzają się przypadki, że osoba w oświadczeniu wykazuje kredyt w wysokości np. 150.000zł, a w oświadczeniu za kolejny rok już tego kredytu nie wykazuje nie podając przy tym powodów i przyczyn tak złożonego oświadczenia. Jeżeli osoba zaciąga kilka kredytów należy określać ich wysokość i warunki na jakich zostały zaciągnięte każdy z osobna a nie w łącznej wysokości. Należy także pamiętać, że w przypadku zaciągnięcia zobowiązania pieniężnego od osoby fizycznej, takie zobowiązanie (przekraczające 10.000 zł) także należy uwzględnić w składanym oświadczeniu.

Przypominamy, że w oświadczeniach majątkowych składanych za cały rok, należy wykazać stan we wszystkich punktach oświadczenia na dzień 31 grudnia, a w oświadczeniach składanych w ciągu roku stan we wszystkich punktach oświadczenia na dzień objęcia, utraty lub rezygnacji ze stanowiska.

Opracowała: M.Brzezińska